

PERKUTAN KORONAR MÜDAXİLƏ OLMUŞ XƏSTƏLƏRİN COVID-19 PANDEMİYASI ZAMANI KLİNİK NƏTİCƏLƏRİNİN TƏHLİLİ

Oqtay Musayev

Rafael Daşdəmirov

Firdovsi İbrahimov

Kənan Əhmədov

Məryəm Qafarova

Sona Qasımzadə

Nərgiz Müştəqzadə

Mərkəzi Klinik Xəstəxana, Bakı

Elmi Tədqiqat Kardiologiya İnstitutu, Bakı

Mərkəzi Klinik Xəstəxana, Bakı

Mərkəzi Klinik Xəstəxana, Bakı

Mərkəzi Klinik Xəstəxana, Bakı

Mərkəzi Klinik Xəstəxana, Bakı

Mərkəzi Klinik Xəstəxana, Bakı

COVID-19 təsirləri...

- Ürəyin zədələnmə riski artır
- Mövcud kardiovaskulyar vəziyyəti pisləşdirir
- Kardiovaskulyar dəstəyin əlçatanlılığını azaldır
- Stress və həyəcan artır
- Həyat tərzində dəyişikliklər baş verir
- Gecikmiş diaqnozları artırır
- Laxtalanma riskini artırır
- Farmakoterapiyada dəyişikliklərə səbəb ola bilər
- Reabilitasiya xidmətlərinə təsir edir
- Mortallığı artırır

COVID-19 təsirləri...

Tədqiqat COVID-19 pandemiyasının sağlam həyat tərzinə və daha əvvəl miokard infarktı (MI) tarixi olan xəstələrin idarə olunmasına təsirini araşdırmaq məqsədi daşıyırdı. Nəticələr bu xəstələr arasında sağlam həyat təzi davranışlarında əhəmiyyətli pozuntular, təşviş səviyyələrinin artması və tibbi yardımdan yayınma hallarını ortaya qoydu. Tədqiqat pandemiya zamanı bu həssas xəstə qrupunda riskin daha da artmasının qarşısını almaq üçün ciddi təqib, maarifləndirmə və teletibbin vacibliyini vurğulayır.

[Am J Prev Cardiol.](#) 2020 Dec; 4: 100128.

PMCID: [PMC7673226](#)

Published online 2020 Nov 18. doi: [10.1016/j.ajpc.2020.100128](#)

PMID: [33230505](#)

Impact of the COVID-19 pandemic in patients with a previous history of premature myocardial infarction

[Meral Kayikcioglu](#),^{a,*} [Ozlem Kuman Tuncel](#),^b and [Lale Tokgozoglu](#)^c

► [Author information](#) ► [Article notes](#) ► [Copyright and License information](#) [PMC Disclaimer](#)

COVID-19 təsirləri...

Tədqiqat İngiltərədə COVID-19-un kilidlənməsinin perkutan koronar müdaxilə (PCI) təcrübələrinə təsirini qiymətləndirdi. Karantin rejimindən sonra, sabit angina ilə əlaqəli hallarda nəzərəçaracaq dərəcədə azalma ilə PCI prosedurlarında əhəmiyyətli azalma oldu. Müalicə olunan xəstələr daha gənc idilər və daha az risk profili nümayiş etdirdilər ki, bu da pandemiya zamanı təcili və fəvqəladə halların prioritetləşdirilməsindən potensial olaraq təsirlənən daha mühafizəkar yanaşmaya keçidi göstərirdi.

Impact of the COVID-19 Pandemic on Percutaneous Coronary Intervention in England

Insights From the British Cardiovascular Intervention Society PCI Database Cohort

Chun Shing Kwok, Chris P. Gale, Nick Curzen, Mark A. de Belder, Peter Ludman, Thomas F. Lüscher, Evangelos Kontopantelis, Chris Roebuck, Tom Denwood, Tony Burton, Julian Hains, John E. Deanfield and Mamas A. Mamas [See fewer authors](#)

Originally published 3 Nov 2020 | <https://doi.org/10.1161/CIRCINTERVENTIONS.120.009654> | Circulation: Cardiovascular Interventions. 2020;13:e009654

Tədqiqat COVID-19 pandemiyasının ilkin perkutan koronar müdaxilə (PKM) keçirən ST segmentli miokard infarktı (STEMI) xəstələrinin təcili müalicəsinə təsirini qiymətləndirmək məqsədi daşıyırdı. COVID pandemiyası zamanı simptomdan ilkin tibbi təmasa qədər əhəmiyyətli gecikmələrə baxmayaraq, əsas mənfi ürək hadisələri (MACE) hər iki dövrdə oxşar idi. Nəticələr göstərir ki, pandemiyanın çətinlikləri altında belə, aktiv ilkin PKM müalicəsi yüksək keyfiyyət standartlarını qoruyub, COVID ilə müstəqil olaraq mənfi ürək nəticələri ilə əlaqəli deyil.

[Am J Emerg Med.](#) 2022 Mar; 53: 68–72.

PMCID: PMC8611919

Published online 2021 Nov 24. doi: [10.1016/j.ajem.2021.11.034](https://doi.org/10.1016/j.ajem.2021.11.034)

PMID: [34999563](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34999563/)

Impact of COVID-19 pandemic on STEMI undergoing primary PCI treatment in Beijing, China

[Xuhe Gong](#),^a [Li Zhou](#),^a [Tianhui Dong](#),^a [Xiaosong Ding](#),^a [Huiqiang Zhao](#),^a [Hui Chen](#),^a and [Hongwei Li](#)^{a,b,c,*}

[Author information](#) [Article notes](#) [Copyright and License information](#) [PMC Disclaimer](#)

Tədqiqatımızın məqsədi odur ki...

Pandemiya müddətində / pandemiyaadan sonra

COVID PKM olmuş xəstələrə təsir edirmi?

Ölüm göstəriciləri

Ölüm səbəbi

Hospitalizasiya
göstəriciləri

Təkrar
revaskulyarizasiya

Tədqiqatımızı necə apardıq?

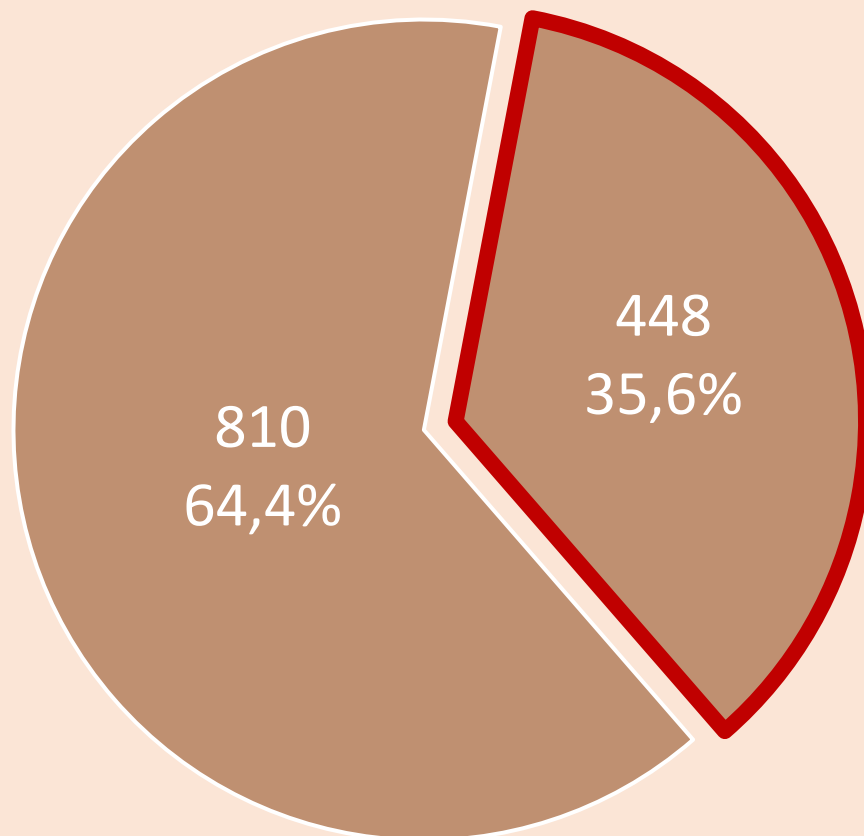
- COVID-19 pandemiyasından 2 əvvəl **PKM** olmuş pasientlərin məlumatlarını topladıq
- Bu pasientləri 2 qrupa ayırdıq:
COVID(+) və **COVID (-)**
- Pasientlərin göstəriciləri ilə bağlı statistik analiz etdik

Pasient məlumatları

Pasientlər

■ COVID(-)

■ COVID(+)

➤ Ümumilikdə: **1258** pasient

Məlumatlara əsasən

		COVID				pU
		neqative 810		pozitiv 448		
		Say	N %	Say	N %	
Yaş	< 65 yaş	622	76,8%	338	75,4%	0,591
	≥ 65 yaş	188	23,2%	110	24,6%	
Cins	Kişi	649	80,1%	353	78,8%	0,575
	Qadın	161	19,9%	95	21,2%	

Məlumatlara əsasən

	COVID (+)	COVID (-)
Yaş (>65)	110 (24,6%)	188 (23,2%)
Kişi cinsi	353 (78,8%)	649 (80,1%)
Qadın cinsi	95 (21,2%)	161 (19,9%)

Əsas məlumatlar

		COVID				pU
		negativ 810		pozitiv 448		
		Say	N %	Say	N %	
Yaş	< 65 yaş	622	76,8%	338	75,4%	0,591
	≥ 65 yaş	188	23,2%	110	24,6%	
Cins	Kişi	649	80,1%	353	78,8%	0,575
	Qadın	161	19,9%	95	21,2%	
İnsult	var	31	3,8%	6	1,3%	0,012
Siqaret	var	354	43,7%	151	33,7%	0,001
HT	var	632	78,0%	358	79,9%	0,434
DM	var	262	32,3%	180	40,2%	0,005
HLP	var	122	15,1%	62	13,8%	0,557
Keçmiş Mi	var	55	6,8%	19	4,2%	0,066

Tədqiqatda fokuslandığı

HOSPİTALİZASIYA

TƏKRAR REVASKULYARİZASIYA

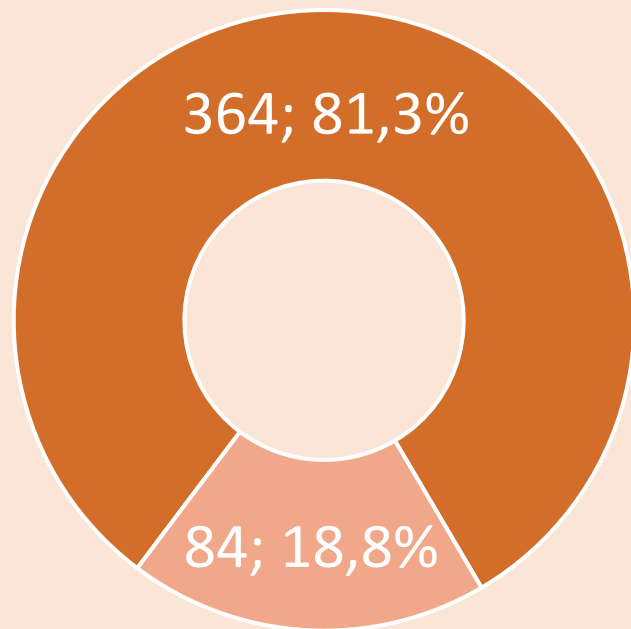
MORTALLIQ

Hospitalizasiya və təkrari revask.

		COVID				pU
		yox		var		
		Count	Column N %	Count	Column N %	
Hospitalizasiya	var	0	0,0%	84	18,8%	
Kontrol KAQ	var	173	21,4%	107	23,9%	0,302
Təkrari revaskulyarizasiya	var	156	19,3%	95	21,2%	

Hospitalizasiya

COVID (+)

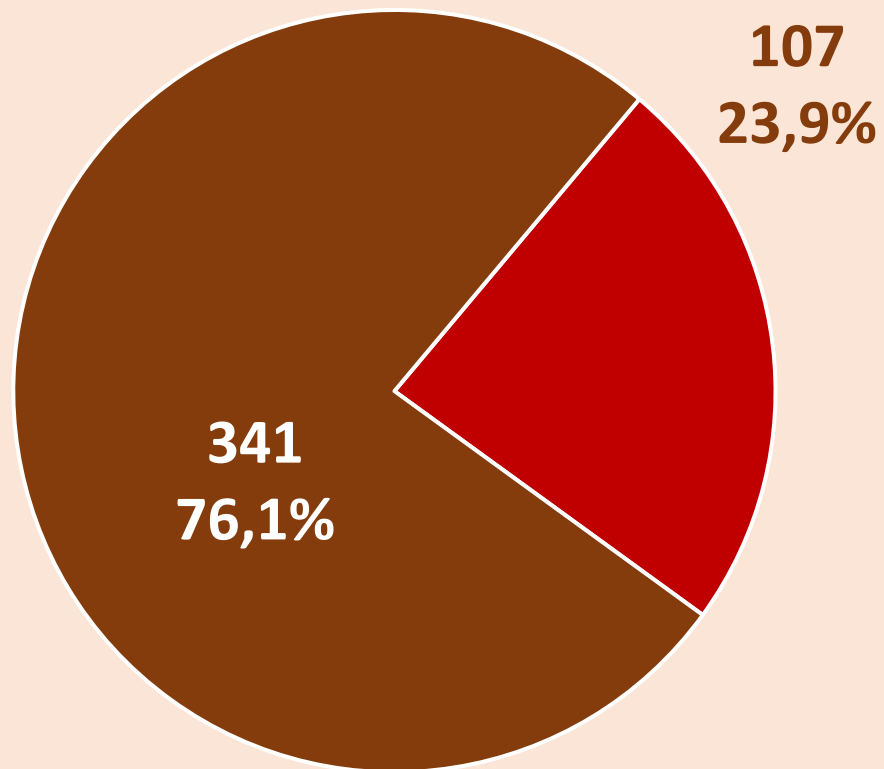

COVID (-) cases

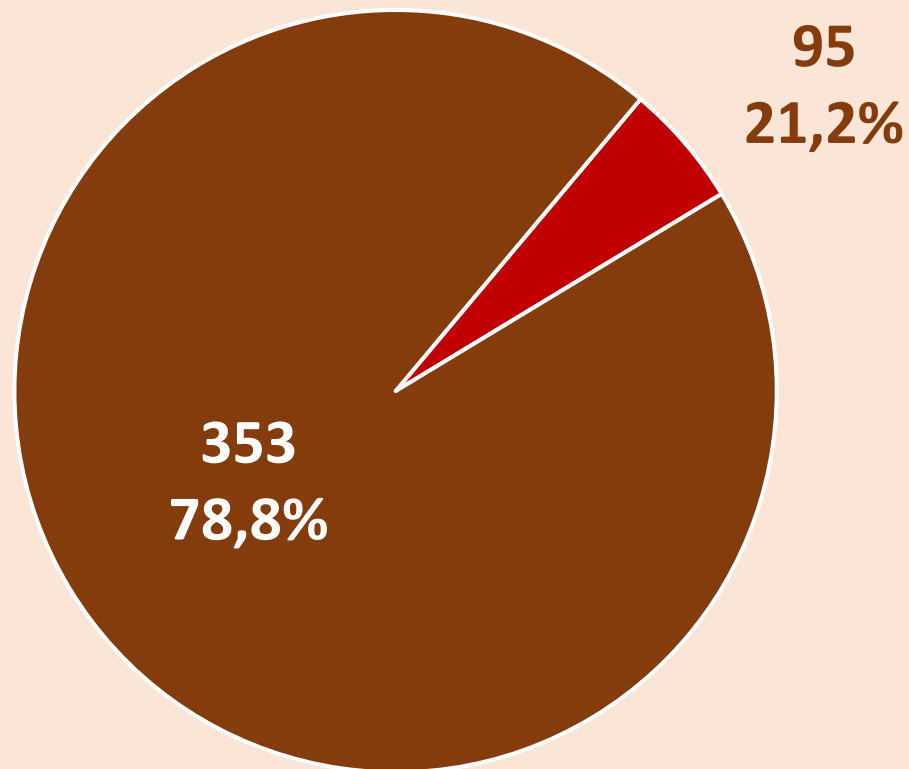
Hospitalizasiya yoxdur

■ Hospitalizasiya olunmayan ■ Hospitalizasiya olunan

KAQ və Təkrari revaskulyarizasiya

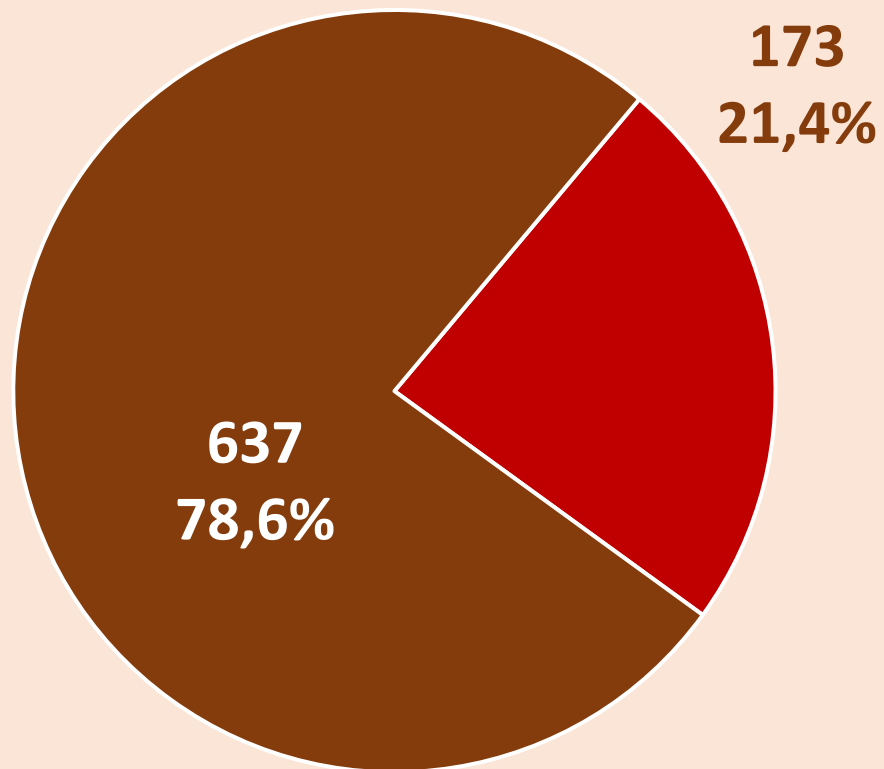
KAQ

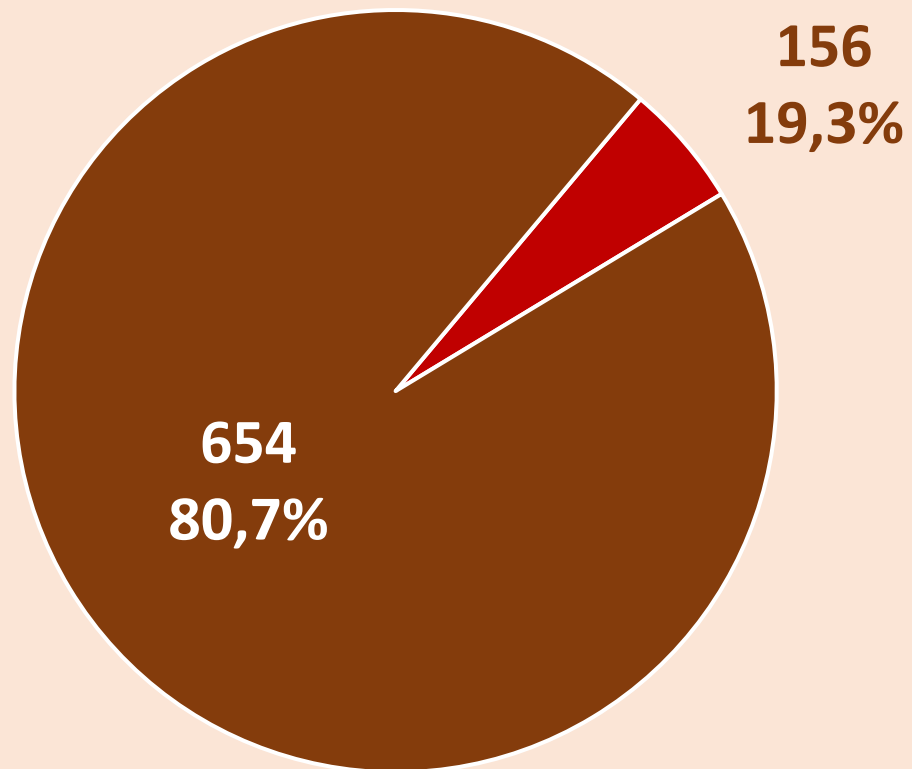
Təkrari revask.

COVID (+)

KAQ və Təkrari revaskulyarizasiya

KAQ

Təkrari revask.

COVID (-)

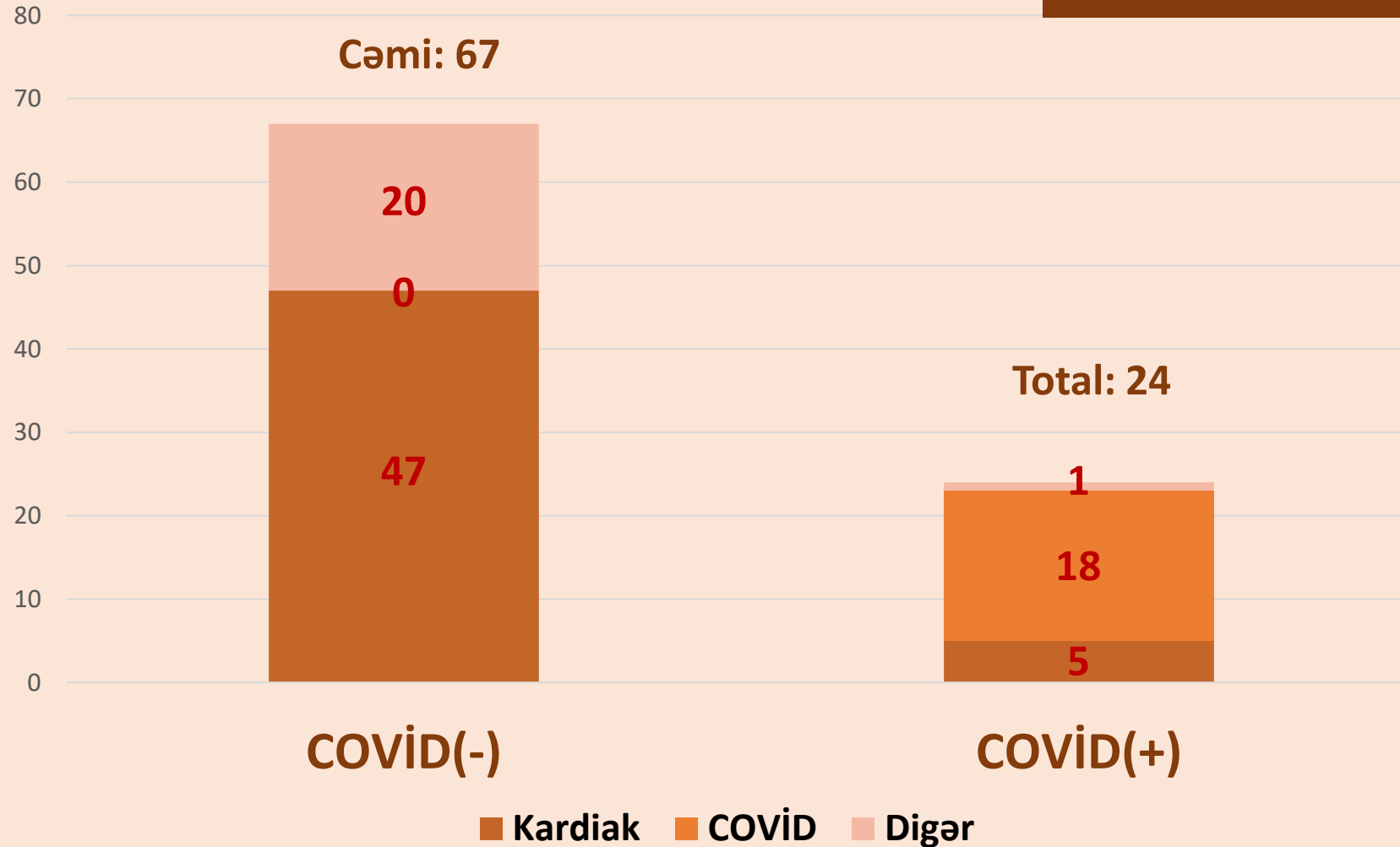
Mortalıq

		COVID				pU
		yox		var		
		Count	Column N %	Count	Column N %	
Ölüm	var	67	8,3%	24	5,4%	0,056
Ölüm tarixi	2018	9	13,4%	0	0,0%	
	2019	15	22,4%	0	0,0%	
	2020	21	31,3%	8	33,3%	
	2021	19	28,4%	13	54,2%	
	2022	3	4,5%	3	12,5%	
Ölüm sebebi	Kardiak	47	70,1%	5	20,8%	
	Covid	0	0,0%	18	75,0%	
	Diger	20	29,9%	1	4,2%	<0,001

Mortalıq

Ölüm statistikaları

Ümumi ölüm: 91

Nəticələr...

- ▶ COVID-19 (+) və (-) kohortlar arasında siqaret çəkmə vərdişində (33,7% -ə qarşı 43,7%, $p = 0,001$) və diabetin yayılmasında (40,2% -ə qarşı 32,3%, $p = 0,005$) əhəmiyyətli fərqlər aşkar edildi.
- ▶ (KAQ), təkrar revaskulyarizasiya və bütün səbəblərdən ölüm hallarında əhəmiyyətli fərq göstərməmişdir.
- ▶ COVID-19 (+) xəstə qrupunda hospitalizasiyanın yüksək nisbətləri (18,8% -ə qarşı 0%, $p < 0,001$) və əksəriyyəti COVID-19 səbəbli olmaqla ölüm halları (75%, $p < 0,001$) müşahidə edildi.

Yekun...

- Bu tədqiqat COVID-19 pandemiyası zamanı PKM xəstələrinin klinik gedişi haqqında daha aydın təsəvvür yaradır.
- Hospitalizasiyanın və COVID-19 ilə bağlı ölümlərin yüksək nisbətləri bu xəstə populyasiyasına daha ciddi nəzarət olunmasını vurğulayır.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm!